

92 2/5

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen
t.a.v. het dagelijks bestuur
Postbus 97
9640 AB Veendam

www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk
www.linkedin.com/company/ministerie-van-bzk

Kenmerk
2022-0000207275

Datum 29 april 2022
Betreft Implementatie Wet open overheid

Met deze gezamenlijke brief van VNG, IPO, UvW en het ministerie van BZK informeren wij u over de Wet open overheid (Woo). Deze treedt op 1 mei a.s. in werking. Het doel van deze wet is om als overheid opener en toegankelijker te worden door meer overheidsinformatie dan voorheen sneller openbaar te maken en deze ook voor iedereen gemakkelijker toegankelijk te maken. Dat vraagt het nodige van de organisaties waarop de Woo betrekking heeft, waaronder uw organisatie. We willen u hierbij graag ondersteunen, onder andere met deze informerende brief.

De Wet open overheid

De Woo is een belangrijke stap naar het transparanter maken van het handelen van de overheid. In de wet is als beginsel opgenomen dat iedereen recht heeft op toegang tot publieke informatie. Daarbij is het uitgangspunt dat overheidsinformatie openbaar is, tenzij een uitzonderingsgrond aan openbaarmaking in de weg staat. Met een transparantere overheid wordt beoogd het functioneren van de democratie te verbeteren, zijn er meer mogelijkheden om het handelen van de overheid inzichtelijk te maken en te controleren, en wordt de verantwoordingsfunctie en het beter functioneren van de overheid bevorderd. Stuk voor stuk zaken waar wij en u gezamenlijk verantwoordelijkheid voor dragen en met elkaar vorm en inhoud aan geven.

De Woo regelt het recht van burgers op informatie van de overheid. Daartoe kent de wet een aantal elementen:

- Alle bestuursorganen¹ (centraal en decentraal), waaronder uw organisatie, worden verplicht om overheidsinformatie openbaar te maken, zowel uit eigen beweging (actieve openbaarmaking) als op verzoek (passieve openbaarmaking).
- U benoemt een of meer contactpersonen om vragen van burgers te beantwoorden over de beschikbaarheid van publieke informatie.

¹ Ook de Eerste Kamer, Tweede Kamer, Raad van State (deels), Nationale Ombudsman en ombudsmannen op decentraal niveau, Algemene Rekenkamer, de Raad voor de rechtspraak en het College van afgevaardigden vallen onder de Woo. Deze worden onder de Woo (en in deze brief) gelijk gesteld met een bestuursorgaan.

- Daarnaast vergt de Woo van u dat u maatregelen treft om de duurzame toegankelijkheid van uw digitale documenten te borgen.
- In uw begroting en jaarverslag besteedt u in een openbaarheidsparagraaf aandacht aan de manier waarop u de Woo uitvoert.
- Ten slotte wordt er in het kader van de Woo door de minister van BZK een Adviescollege openbaarheid en informatiehuishouding ingesteld.

In deze brief gaan we vooral in op het element van de actieve openbaarmaking en de rol van het Platform Open Overheidsinformatie, omdat daar een intensief implementatietraject aan verbonden is, waar we u graag in willen meenemen. Allereerst behandelen we hieronder echter kort een aantal van de overige elementen van de Woo, waarbij we graag verwijzen naar reeds beschikbare achtergrondinformatie en handreikingen.

Openbaarmaking op verzoek (passieve openbaarmaking)

De Woo vervangt per 1 mei de huidige Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Er gaat daarbij het een en ander veranderen. Zo worden persoonlijke beleidsopvattingen vaker openbaar. Daarnaast kent de wet bijzondere vormen van verstrekking waarbij de informatie alleen wordt gedeeld met de verzoeker en niet openbaar wordt voor een ieder. Een verzoek moet ook elektronisch kunnen worden ingediend. De beslistermijn blijft vier weken, maar de mogelijkheid tot verlenging wordt verkort van vier naar twee weken. We verwijzen hier graag naar de Rijksbrede Woo-instructie² en naar de handreiking van de VNG³.

Contactpersoon

De Woo schrijft voor dat ieder bestuursorgaan een of meer contactpersonen heeft om vragen van burgers te beantwoorden over de beschikbaarheid van publieke informatie. De contactpersoon helpt bij het vinden van de informatie die de burger zoekt en legt daarvoor contact met medewerkers die de gevraagde informatie kunnen verschaffen. Zoals eerder met u gedeeld, dient uw organisatie deze contactpersoon (of -personen) uiterlijk 1 mei a.s. aan te wijzen.

Digitale informatiehuishouding

Een digitale informatiehuishouding die op orde is, is een voorwaarde voor een open en transparante overheid. De bepaling uit de Archiefwet dat overheden documenten in een goede, geordende en toegankelijke staat moeten bewaren, wordt daarom herhaald in de Woo. Meer specifiek verplicht de Woo bestuursorganen om maatregelen te treffen om hun digitale documenten duurzaam toegankelijk te maken en te houden. De minister van BZK ondersteunt u daarbij door middel van een meerjarenplan, dat lange-termijndoelen bevat voor de verbetering van de digitale informatiehuishouding en de stappen die daartoe op korte termijn worden gezet. Daarnaast is bestuurlijk afgesproken dat VNG, IPO en UvW voor hun leden een deelmeerjarenplan opstellen. Wij vragen uw medewerking aan het halen van de doelstellingen van het meerjarenplan. Voor

² [Rijksbrede instructie voor het behandelen van Woo-verzoeken | Publicatie | Rijksoverheid.nl](#)

³ [Van Wob naar Woo - tweede druk \(vng.nl\)](#)

meer informatie verwijzen wij naar het project 'Grip op informatie'⁴ van de VNG en naar het Rijksoverheids-actieplan 'Open op orde'.⁵

Openbaarheidsparagraaf

De Woo bepaalt in artikel 3.5 dat bestuursorganen jaarlijks in de begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Woo en in de verantwoording verslag doen van de uitvoering van de wet, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Bestuursorganen gaan in de openbaarheidsparagraaf in op de beleidsvoornemens (c.q. behaalde resultaten) met betrekking tot de actieve en passieve openbaarmaking en de verbetering van de informatiehuishouding. Modellen voor de openbaarheidsparagraaf voor de rijksoverheid zijn inmiddels opgenomen in de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV)⁶. In de loop van 2022 zal ook in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten een bepaling over de openbaarheidsparagraaf worden opgenomen.

Adviescollege openbaarheid en informatiehuishouding

Het Adviescollege openbaarheid en informatiehuishouding dat op grond van de Woo wordt ingesteld heeft een adviserende rol aan regering en parlement op het gebied van de open overheid en de informatiehuishouding. Het College rapporteert over de stand van de informatiehuishouding in het bestuur, de voortgang van de uitvoering van het meerjarenplan en de toegang tot de publieke informatie. Daarnaast vervult het Adviescollege ook een ombudsfunctie: het heeft tot taak bestuursorganen te adviseren naar aanleiding van bij het college ingediende klachten van beroepsmatige verzoekers om informatie (bijvoorbeeld journalisten en wetenschappers) over de wijze waarop het betreffende bestuursorgaan publieke informatie openbaar maakt. Voorafgaand aan het adviseren bij klachten zal het Adviescollege bemiddelen tussen de klager en het betreffende bestuursorgaan.

Op dit moment is de werving van collegeleden en de inrichting van een ondersteunend bureau nog niet afgerond. De minister van BZK streeft ernaar het college voor de zomer te benoemen. De verwachting is dat het college dan per 1 september a.s. kan starten met de bemiddeling bij en advisering over klachten.

Actieve openbaarmaking

Naast de openbaarmaking van informatie op verzoek legt de Woo aan bestuursorganen de algemene inspanningsverplichting op om zoveel mogelijk informatie – voor zover dit zonder onevenredige inspanning of kosten redelijkerwijs mogelijk is – actief voor iedereen openbaar te maken⁷. In de wet wordt daarnaast een aantal informatiecategorieën gespecificeerd⁸ die in ieder geval actief openbaar gemaakt moeten worden (zie bijlage 1). Diverse documenten die hieronder vallen worden nu ook al openbaar gemaakt, zoals wetten, maar er is ook een aantal nieuw openbaar te maken informatiecategorieën.

⁴ [Wegwijzer Grip op Informatie april 2022.pdf \(vng.nl\)](#)

⁵ [Actieplan Open op orde gelanceerd - Digitale Overheid](#)

⁶ [Modellen | Rijksbegrotingsvoorschriften \(rijksfinancien.nl\)](#) - Modellen 1.32c en 3.21c

⁷ Artikel 3.1 Woo (treedt op 1 mei 2022 in werking)

⁸ Artikel 3.3 Woo (treedt gefaseerd in werking, bij koninklijk besluit)

Gefaseerde invoering

In de wet is voorzien dat de actieve openbaarmaking van de informatiecategorieën in artikel 3.3 van de Woo gefaseerd verplicht wordt gesteld. Dat betekent dat de verplichting tot actieve openbaarmaking van die informatiecategorieën nog niet per 1 mei a.s. in werking treedt, maar in de loop van de komende jaren stapsgewijs (bij koninklijk besluit) wordt ingevoerd. Deze mogelijkheid van gefaseerde invoering is in de wet opgenomen om u de gelegenheid te geven uw processen hierop aan te passen. Hierdoor worden de uitvoeringslasten verlicht en kan de implementatie geleidelijk verlopen. De precieze fasering van de verplichting is nog niet vastgesteld, maar we zullen deze tot stand brengen in overleg met uw vertegenwoordiging in de verschillende overleggen rond de actieve openbaarmaking en u hierover tijdig informeren.

Platform Open Overheidsinformatie

Alle onder de Woo verplicht actief openbaar te maken informatie van alle bestuursorganen moet voor iedereen op één plek vindbaar en doorzoekbaar zijn, zodat burgers niet op de vele websites van alle verschillende overheden en overheidsuitvoeringsorganisaties hoeven te zoeken. Het doel is ook te zorgen dat de informatie op dit ene platform makkelijk doorzoekbaar is voor geïnteresseerde burgers, bedrijven, journalisten, volksvertegenwoordigers en wetenschappers. Daarom is in de wet niet alleen verplicht gesteld dat u deze informatie openbaar maakt, maar ook dat deze openbaarmaking plaatsvindt door middel van een digitale infrastructuur⁹ die door de minister van BZK in stand wordt gehouden, het Platform Open Overheidsinformatie (tijdelijke werknaam: 'PLOOI'). Dit platform wordt op dit moment ontwikkeld door KOOP (Kennis- en Exploitatiecentrum Officiële Overheidspublicaties, onderdeel van BZK).

Omdat er vele honderden organisaties moeten gaan aansluiten op het platform en omdat het actief openbaar maken van documenten door middel van het platform (op een nader te bepalen moment) wettelijk verplicht wordt, dient het platform aan hoge eisen te voldoen, bijvoorbeeld wat robuustheid, beschikbaarheid en schaalbaarheid betreft. De ontwikkeling van het ICT-systeem is op dit moment nog in volle gang.

Actieve openbaarmaking: waar staan we nu en hoe ziet het tijdspad eruit?

Invoering van de actieve openbaarmakingsverplichting inclusief aansluiting op het platform moet in de komende jaren bij vele honderden zeer diverse bestuursorganen plaatsvinden. Om dit traject te realiseren is intensieve samenwerking en een gedragen implementatieproces noodzakelijk. Dat begint met het opstellen van een haalbare en voor iedereen heldere fasering. Over die fasering en over de implementatiestrategie zijn we (rijksoverheid en decentrale overheden) op dit moment in nauw overleg. Het gaat dan over de volgorde waarin en de wijze waarop de verplichting tot actieve openbaarmaking van de in de wet opgenomen informatiecategorieën in werking zal treden. We streven ernaar om de implementatiestrategie voor de zomer van 2022 af te ronden en daarover dan ook breed te communiceren.

⁹ Artikel 3.3b Woo

Ook zijn wij in overleg over de technische inrichting en de aansluitvoorwaarden van het platform en over de wijze waarop documenten openbaar kunnen worden gemaakt.

Parallel hieraan vindt de verdere ontwikkeling van het platform plaats. Een eerste versie van het platform is nu al te raadplegen op <https://open.overheid.nl>. U kunt daar overigens in dit stadium nog niet op aansluiten.

KOOP ontwikkelt op dit moment zowel een loket voor handmatige levering van documenten aan het platform als een technische koppelmogelijkheid ('stopcontact') voor geautomatiseerde levering van documenten. Een eerste oefenomgeving met deze koppelmogelijkheid (API) komt naar verwachting deze zomer beschikbaar, zodat u en uw leveranciers samen met KOOP ervaring kunnen opdoen met het technisch testen en aanleveren van informatie aan het platform. Voor meer informatie hierover verwijzen wij naar de KOOP-website en – nieuwsbrief.¹⁰¹¹ Zodra er nieuws is over de technische aspecten van het platform en de aansluitvoorwaarden, wordt dat via deze KOOP-kanalen bekendgemaakt. Besluitvorming op al deze punten vindt plaats in de Stuurgroep Platform Open Overheidsinformatie, waarin departementen, gemeenten, provincies, waterschappen, Hoge colleges van Staat en de uitvoeringsorganisaties vertegenwoordigd zijn.

Actieve openbaarmaking: wat kunt u ter voorbereiding doen?

Terwijl landelijk wordt gewerkt aan de ontwikkeling van het platform, willen wij u gezamenlijk oproepen om alvast voorbereidende acties op de actieve openbaarmaking te ondernemen. Een groot aantal bestuursorganen heeft deze voorbereidingen gelukkig al in gang gezet. Als uw organisatie nog niet met deze voorbereidingen is gestart willen wij u oproepen deze nu in gang te zetten. Dit is noodzakelijk omdat deze een behoorlijke inspanning van uw organisatie vragen met een behoorlijke doorlooptijd.

Met name het op orde hebben van uw interne informatiehuishouding is een belangrijke voorwaarde voor het kunnen inregelen van actieve (en ook passieve) openbaarmaking. Heeft u maatregelen getroffen om de duurzame toegankelijkheid van digitale informatie te borgen? Heeft u in beeld welke informatie uw organisatie op termijn actief openbaar dient te maken, en waar deze informatie zich binnen uw organisatie bevindt? Weet u welke processen en systemen in uw organisatie mogelijk aanpassing vergen om tot actieve openbaarmaking te kunnen komen? Zijn de verantwoordelijkheden voor het inregelen van actieve openbaarmaking binnen uw organisatie goed belegd? Als u dergelijke vragen bevestigend kunt beantwoorden, heeft u een eerste stap gezet op weg naar actieve openbaarmaking en is aansluiting daarvoor op het platform al een stuk dichterbij. Ook kunt u in de voorbereiding op de actieve openbaarmaking

¹⁰ [PLOOI | Platform Open Overheidsinformatie | Voor overheden | KOOP Kennis- en exploitatiecentrum officiële overheidspublicaties \(koopoverheid.nl\)](#)

¹¹ [PLOOI - technische documentatie | OpenAPI Specificatie voor aanleveren \(koop.gitlab.io\)](#)

gebruik maken van handreikingen van onder andere RDDI¹² en VNG ('Grip op informatie').

Uiteraard hoeft u niet te wachten op een verplichting vanuit de Woo, voordat u uw informatie actief voor het publiek toegankelijk maakt. Het is volledig in de geest van de Woo om nu alvast documenten actief toegankelijk te maken op bijvoorbeeld uw eigen website. Dit gebeurt op dit moment ook zonder de Woo al door diverse bestuursorganen op basis van artikel 8 van de Wet openbaarheid van bestuur.

Tot slot

Graag zetten wij, VNG, IPO, UvW en BZK, samen met u stappen om de actieve openbaarmaking uit de Woo in de komende tijd te realiseren. Wij organiseren daarom het gezamenlijke proces, faciliteren dat door middel van informatieverstrekking en het delen van praktische hulpmiddelen en houden u op de hoogte van de voortgang. Daarnaast neemt BZK de verdere ontwikkeling ter hand van de infrastructuur waarop u zult gaan aansluiten. We staan aan de start van een uitdagend traject. Gezien het grote belang van een open overheid is het voor alle betrokken bestuursorganen zaak om hierin te investeren. Wij roepen u daarom op om samen met ons op pad te gaan.

Meer informatie?

- Heeft u vragen over de implementatie van de actieve openbaarmaking en digitale informatiehuishouding? Bezoek dan [Actieve openbaarmaking overheidsinformatie | Projecten | Rijksprogramma voor Duurzaam Digitale Informatiehuishouding](#) of <https://vng.nl/projecten/grip-op-informatie>.
- Heeft u een vraag over het Platform Open Overheidsinformatie? Bezoek dan [Voor overheden | KOOP Kennis- en exploitatiecentrum officiële overheidspublicaties \(koopoverheid.nl\)](#) of mail naar plooi@koop.overheid.nl.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Hanke Bruins Slot

¹² [Handreiking: Actief openbaar maken doe je zo! | Instrument | Rijksprogramma voor Duurzaam Digitale Informatiehuishouding](#)

Kenmerk

2022-0000228992

De voorzitter van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jan van Zanen', with a stylized flourish at the end.

Jan van Zanen

De voorzitter van de Unie van Waterschappen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Rogier van der Sande', with a long horizontal stroke extending to the right.

Rogier van der Sande

Voorzitter Interprovinciale Bestuurlijke Kopgroep Digitalisering

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Martijn van Gruijthuijsen', with a stylized flourish at the end.

Martijn van Gruijthuijsen

Bijlage 1: Openbaar te maken informatiecategorieën (artikel 3.3 Woo)

In artikel 3.3 van de Woo worden 17 informatiecategorieën gespecificeerd die actief openbaar gemaakt moeten worden. Die verplichting treedt gefaseerd in werking. De 17 categorieën uit de wet (rechterkolom in de tabel) worden in de praktijk voor de overzichtelijkheid vaak gebundeld tot 11 categorieën (linkerkolom in de tabel).

11 gebundelde informatiecategorieën	17 informatiecategorieën conform Woo (artikel 3.3)
Wet- en regelgeving	eerste lid, a. wetten en andere algemeen verbindende voorschriften
	eerste lid, b. overige besluiten van algemene strekking
	eerste lid, c. ontwerpen van wetten, andere algemeen verbindende voorschriften en overige besluiten van algemene strekking waarover een extern advies is gevraagd, met inbegrip van de adviesaanvraag
Organisatiegegevens	eerste lid, d. inzicht in zijn organisatie en werkwijze, waaronder de taken en bevoegdheden van de organisatieonderdelen
	eerste lid, e. de bereikbaarheid van het bestuursorgaan en zijn organisatieonderdelen en de wijze waarop een verzoek om informatie kan worden ingediend
Raadsstukken	tweede lid, a. bij de Kamers en de verenigde vergadering der Staten-Generaal, provinciale staten, gemeenteraden en algemene besturen van waterschappen ter behandeling ingekomen stukken, tenzij deze betrekking hebben op door de regering vertrouwelijk aan de Staten-Generaal verstrekte informatie of tenzij deze betrekking hebben op individuele gevallen
	tweede lid, b. vergaderstukken en verslagen van de Kamers en de verenigde vergadering der Staten-Generaal en hun commissies, tenzij deze betrekking hebben op door de regering vertrouwelijk aan de Staten-Generaal verstrekte informatie
	tweede lid, c. vergaderstukken en verslagen van provinciale staten, gemeenteraden en algemene besturen van waterschappen, algemene besturen van openbare lichamen, besturen van bedrijfsvoeringsorganisaties en gemeenschappelijke organen als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen en hun commissies
Bestuursstukken	tweede lid, d. agenda's en besluitenlijsten van vergaderingen van de ministerraad, gedeputeerde staten, colleges van burgemeester en wethouders en dagelijkse besturen van waterschappen en dagelijkse besturen van openbare lichamen als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen
Adviezen van adviescolleges	tweede lid, e. adviezen: 1o. over de ontwerpen, bedoeld in het eerste lid, onderdeel c, van adviescolleges of – commissies alsmede van andere externe partijen indien die om advies zijn verzocht; 2o. over andere onderwerpen van adviescolleges of –commissies, alsmede de op dat advies betrekking hebbende adviesaanvraag, uitgezonderd adviezen die betrekking hebben op individuele gevallen;
Convenanten	tweede lid, f. convenanten
Jaarplannen en -verslagen	tweede lid, g. jaarplannen en jaarverslagen van bestuursorganen inzake de voorgenomen uitvoering van de taak of de verantwoording van die uitvoering
Woo-verzoeken	tweede lid, i. de inhoud van de schriftelijke verzoeken op grond van artikel 4.1, van de schriftelijke beslissingen op die verzoeken en de daarbij verstrekte informatie
Onderzoeken	tweede lid, j. op verzoek van een bestuursorgaan ambtelijk of extern opgestelde onderzoeksrapporten die geen onderdeel vormen van de uitvoering van de taak van dat bestuursorgaan, die voornamelijk uit feitelijk materiaal bestaan en die betrekking hebben op: 1o. de wijze van functioneren van de eigen organisatie; 2o. de voorbereiding of de evaluatie van beleid, inclusief de uitvoering, naleving en handhaving;
Beschikkingen	tweede lid, k. beschikkingen, met uitzondering van beschikkingen... (zie voor de uitzonderingen artikel 3.3, tweede lid, onderdeel k van de Woo)
	tweede lid, h. verplichtingen tot verstrekking van subsidies, anders dan met een beschikking
Klachten	tweede lid, l. schriftelijke oordelen in klachtprocedures als bedoeld in titel 9.1 van de Algemene wet bestuursrecht.